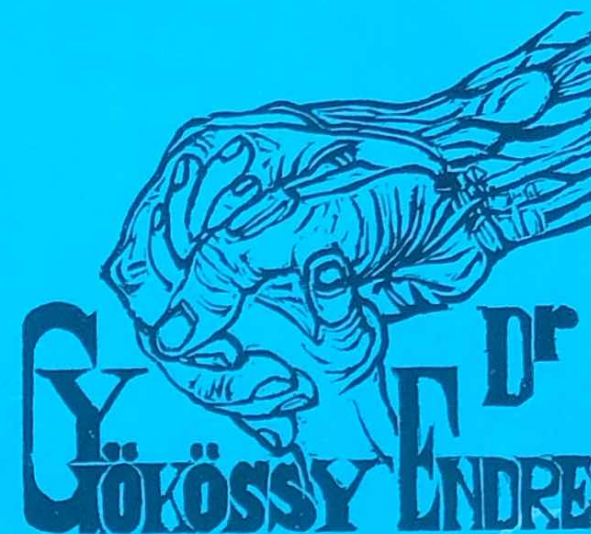

Lehet, amikor belenézünk Jézus szemébe, észre kell vennünk, hogy az a szelíd szempár lassan túl-
néz rajtunk s ha követjük tekintetét, összeszorul a
szívünk, mert megnyitott szemmel talán meglátjuk,
hogy magányos és szomorú. Meglátjuk, hogy száz
sebből vérzik...

És talán észrevesszük, hogy ingyen cseléddé lett
mellettünk az, akinek egyszer csillagokat hoztunk
volna le az égről. Vagy meglátjuk, hogy kenyérke-
reső gép a férjünk. Pénzautomata.

Hogy mi minden történhet még velünk ezen az
úton? Fontos? Hiszen mi rossz történhet velünk –
szemünk *Őt látja örökké* és ezért másként lát már
itt a földön és másként látja a halált is. Egyszer út-
félen ülő vak kiáltozók voltunk ugyan, de nem hiá-
ba kiáltoztunk, Jézus megállt és mi hozzá mehet-
tünk. Akkor megnyitotta szemünket és most követ-
jük az úton nyitott szemmel, hittel, örömmel, örök-
kőn-örökké...”

Kézfogás 1.

Megnyílt szemek

Szent Gellért Kiadó és Nyomda

Negyedik, újrasedett kiadás

A kiadásért Nagy Alexandra és Moharos Terézia,
a Szent Gellért Kiadó és Nyomda igazgatói felelnek
A szedés a Kiadóban készült
Nyomás és kötés: Starkiss Nyomda.
ISBN 963 696 212 X Ö ♥ ISBN 963 696 213 8
QNB 030 / 055

Bartimeus története – Mk 10,46-52

I.

Az út mellett

Mk 10,46

Ez a történet a régi fordítás szerint „és”-sel, az új szerint „azután”-nal kezdődik. Egy újszövetségi bibliatudós egyetlen mondattal elintézné: az evangélista így köti össze szokásos módon a történeteket. Stíluskérdés, semmi más.

Mégis úgy érzem, hogy ez az „és” vagy ez az „azután” több itt, mint szokásos megoldás. Hiszen ez Jézus kijelentése után következik:

„Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon és életét adja váltságul sokakért. Azután Jerikóba értek...” (Mk 10,46).

Ha így együtt olvassuk, lehetetlen, hogy ne gondoljunk arra, így is mondhatta volna Jézus: *hogy neki szolgáljanak és mások adják életüket váltságul Őérte.*

De menjünk, vár valaki az út mellett... a sokak közül egy: Bartimeus. Mintha Jézus azonnal be is mutatná tanítását a gyakorlati szolgálatban, mert nemcsak tanítani

akar, hanem megmenteni. Ez az Ő szolgálata. Ezért Megmentő–Megváltó.

„Azután” (ez a nyitánya szolgálatának) – szüntelen. Örök folytatás: *Az után Jerikóba értek!*

Jézus Jerikón át vonult tanítványaival, ujjongó sokaság kíséretében, Jeruzsálem felé. Szülőföldjén, Galileában elhangzott már a szomorú vallomás: *„Sehol sem vetik meg a prófétát, csak saját hazájában és a maga házában”* (Mt 13.57). Jeruzsálemben pedig egyre több farizeus és írástudó, vén és vezető arca borul el, ha „ama Názáreti” nevét hallja.

De itt, a Jordán keleti oldalán még ragyognak az arcok, ha Ő jár köztük. Örvendező sokaság követi most is – a királyt. A várva várt Messiást, aki most vonul a főváros felé – átvenni a „hatalmat”. Velük együtt. Mert ők is ott lesznek! És részt kérnek belőle. Az am!

Csak Jézus tudja, hogy mit vesz át Jeruzsálemben, hogy abból nem kér majd senki részt.

De addig igen sokféle szolgálata van még. Sokféle – és mégis egyféle! Keresztje felé halad: nyitott szemmel, de nem révedezve. Mindig meglátja, amit az Atya éppen elibe ad, az alkalmat, a sokféle és mégis egyféle szolgálatot: menteni... megváltani...

Most éppen Jerikón halad át, a „pálmák városán”, ahol annyi balzsamos illatú liliom nyílik, hogy illatfelhőben lélegzik még a koldus is.

De ki ismerné a nevét Jerikónak (amelyet a perzsák és az arabok olyan tökéletesen elpusztítottak, hogy kecskék

legelnek köveik között), ha egykor, nem mászik fel benne egy eperfügefára egy pöttöm vámszedő, Zákeus, hogy jobban lássa az Urat?!

Ugyan ki emlegetné Jerikó nevét, ha nem a jerikói úton önt bort és olajat egy kifosztott és megsebesített ember sebeire – az irgalmas samaritánus?

Ha nem ennek a városnak a kapujában ül Timeus fia, a vak Bartimeus?!

Ha akkor Jerikó „polgármesterének” azt mondja valaki, hogy közel 2000 év múlva csak azért emlegetik Jerikót szerte a világon, mert annak a kapujában Bartimeus, a vak koldus ült – nyilván bolondnak tartotta volna.

Úgy érzem, hogy a mennyek országában igen sokunk mennyei története se több, mint egy-egy Zákeusé, egy-két samaritánusé s néhány Bartimeusé, akik Jézussal találkoztak: *most... erre jár!* Felénk...

Nem kegyes beszéd, hogy ezt a hat üzenetet adta és megengedi, hogy éljünk vele. Nem „véletlen”. Nem fér meg ebben a kicsi világban Ő és a „véletlen”. Ha alkalmat adott, okkal adta.

Pál apostol az efezusiaknak azt írja: *„kihasználva az alkalmas időt, mert az idők gonoszak”* (Ef 5.16). Miért gonoszak az „idők”, a napok? Sok egyéb mellett: mert *elmúlnak*. S talán ez a legnagyobb gonoszságuk.

Bizony, gonoszul elmúlik ez a mai alkalom is, amit most készített. Ma még Bartimeus névtelen. De most kezdődik az alkalom – Isten üdvtervéből kisarjadt és abba biz-

tosan beleillő: *kairos*, idő. Az egyetlen alkalom, olykor az utolsó lehetőség.

Vagy fél éve találkoztam valakivel. Évek óta nem láttam közöttünk. Megálltunk beszélgetni, hívogattam. Pironkodva mondta: Bizony el sem képzelem, milyen jó volna kibeszélni magam. Sok minden nyomja a lelkem. Nagyon szeretnék valamit letenni az Isten kezébe.

Megállapodtunk egy napban. Nem jött. Egyszer még láttam az utcán. Nagyon sietett. Aztán én mentem hozzá, néhány hét múlva. Ki a Megyeri temető halottas házába – búcsúztatni. Végképp elmúlt az alkalom. Mert a halál túl már nem lehet letenni semmit, azon túl már más tesz le bennünket. Mindenkit a helyére.

Az Isten által számunkra készített alkalomnak (*kairos*-nak) még van egy sajátos tulajdonsága azonkívül, hogy elillan. Az, hogy Isten *mindenkinek szíve vágya, állapota szerint adja*. Aki jóra vágyik, annak jót készít. Aki semmi-re se vágyik – annak semmit se ad. Aki gonosz állapotban gonoszra vágyik – annak a gonoszra ad jó alkalmat. Judás is jó alkalmat „*eü-kairos*t” keresett, hogy elárulja Jézust – és megkapta.

Bartimeus a koldus sorsából és vakságából kívánczik ki – és az *alkalom* már közeledik. Már Jerikóba értek. Jézus tanítványai és a sokaság. Bartimeus még vak. De szüntelenül remeg benne a vágy: kifelé ebből! Bár kezében ott emelkedik az alamizsnatányérka, s ha lépéseket hall, eldarálja: „Könyörüljete rajtam, édes uraságok” – de csak szája mormolja ezt. Szíve másfelé figyel.

Ugyan mi különbség van közte és köztünk? Szorongva és nagyon komolyan kérdelem: *mi a különbség Bartimeus és miköztünk?*

Nem ülünk mi is kis- és nagy történesek országútja mentén, életünk rongyos batyuján, s nyeldessük mások lába porát, hallgatjuk tülekedésük zaját? Olykor reszketve: el ne gázoljon valami! Olykor fintorogva, mert poshadt az árok vize utunk mentén. Olykor összekuporodva, hogy meg ne lássanak. Olykor pipiskedve, hogy biztosan meg-lássanak! De szüntelenül mutogatva szegénységünk rongyait és rázogatva kopott alamizsnatányérkánkat, megkarcolt szívünket:

– Adjatok egy kis szeretetet, mert szeretném, ha szeretnének!

– Adjatok egy kis megértést, mert engem nem ért meg senki!

– Kedves uraságok, akik erre jártok – adjatok egy kis lehetőséget, figyeljete egy kicsit rám is, hogy mondhas-sam, mert beszélni, beszélni kell olykor az élet koldusai-nak is!

– Adjatok egy kis állást, mert élni kell! Egy kis érvénye-sülést, mert emelkedni kell!

– Adjatok édes uraságok, adjatok egy kis jó szót, nem baj ha hazugság, csak jó szó legyen! Mosolyogjatok rám, ha ki is nevettek aztán, de most mosolyogjatok, mert megfagyok így. Egy kis örömet kérek, egészen parányi kis örömcskét, mert így meg kell a szívnek szakadni!

Valóban! Mi különbség van közte és köztünk?

Legfeljebb az a különbség, hogy Bartimeus *tudta*, hogy vak és koldus.

Tudjuk mi ezt? Vagy mi se tudjuk, mint a laodiceai gyülekezet, amelyik pénzüzleteiről, szemorvosairól és textilműhelyeiről volt híres és mégis azt üzeni neki az Úr: „*te vagy a nyomorult, a szánalmas és a szegény, a vak és a mezítelen...*” (Jel 3,17/b).

Jobb, ha nem védekezünk! Emberek előtt talán feddhetetlenek lehetünk. Talán ki is kérhetnénk magunknak, ha valaki becsületünkben kételkedne. De mit kérünk ki Istennel szemben, ha olyannak lát bennünket, amilyenek valóban vagyunk? Ha csak a Tízparancsolat legutolsóját nézi bennünk egy pillanatig: *Ne kívánd, ami a felebarátodé! Ne kívánd!* – Jaj, a kívánságaink! Vagy ha a Hegyi Beszéd egy sorához méri becsületünket? Szemünk kívánságát, ha asszonyra (vagy nő férfira) tekint? Jobb, ha nem védekezünk, hiszen egy-egy őszinte pillanatban tudjuk, mi lakik bennünk!

Bartimeus tudta, hogy koldus és vak, de van még egy különbség. A történet folytatása azt mutatja: nemcsak *tudta*, hogy vak és koldus, de *kivágyott vakságából és koldusságából! Régi életéből!*

Azt mondja az Ige, hogy Isten mindenkinek vágyai és szíve állapota szerint készíti az alkalmat. Nos, van-e bennünk vágy – kifelé, régi életünkből? Vagy úgy megszoktuk már, mint púpos ember a púpját?

Bartimeus kivágyott belőle. S mert kivágyott – kifelé figyelt! Túlfigyelt percnyi életén. Figyelt, mert az arra jövő-

menőktől már hallott Róla! Akiről prófétáltak a próféták. Aki halottakat támaszt, betegeket gyógyít és vakok szemét is megnyitja. S most éppen erre jár! Bartimeus figyelt. Túlfigyelt saját kolduló hangján is – talán; minden távoli szóra összereszt. Minden beszélgetésben az Ő nevét fűlte – hátha!

Azt mondta az Ige, hogy mindenkinek vágyakozása szerint készíti Isten az alkalmakat. Most azt mondja, hogy *mindenki arra tud csak igazán figyelni, ami érdekli.*

Egy falusi evangélizáción elszundikáltak az emberek. Az evangélizátor elhallgatott, aztán nem is túl hangosan így szólt: Tűz van! – Abban a pillanatban mindenki föluggrott: Hol? hol? – A pokolban, testvéreim! – mondta szomorúan az igehirdető.

Hogy felfigyelünk minden neszre, ami bennünket érint; minden érdekes hírre odahajtjuk a fülünket!

Bartimeus vágyakozott kifelé a vakságból, régi életéből – azért figyelt! Túlfigyelt az alamizsnán és az embereken. Túl önmagán is. Hátha arra jár, arra jön, aki után vágyik?!

Jézus most is csendes alkalmat készített. Kairost. Találkozni akar és szolgálni akar. Lehívni bennünket az „uborkafánkról”, mint Zákeust. Be akarja kötni sebeinket – mint ama samaritánus. Vagy ki akar hívni vak-koldus sorsunkból, mint Bartimeus. Ő biztosan akar valamit! Mi mit akarunk?! Vágyunk-e legalább a találkozás után?!

Amikor a vadludak messzire húznak és hangjuk felveri a tanyák csendjét, azt mondják, hogy levágásra tömött „szelíd” rokonaik fölfigyelnek és megemelgetik szárnyai-

kat. Egyik-másik még repülni is próbál. Elzsírosodott szívükben talán megmozdul valami. Valami régen elhagyott magasabb világ, egy másik haza emléke. Megrezdül-e bennünk is a vágy fölfelé, kifelé a másik haza felé?

Bocsánat a hasonlatért. Mert nem jó. Bár nem azért nem jó, mintha a mi szívünk kevésbé volna elzsírosodva. Azért nem jó, mert nekik nincs megváltójuk – de nekünk van! Közénk alászállt egyszer Valaki, kigüresítve önmagát s ezzel elkezdődött a világ új kairoza, új alkalmá – fölfelé. Meg lehet ismét tanulni repülni. Itt is és hazafelé is.

Az alkalom még mindig tart – s ahol ez a még mindig tartó és nekünk készített alkalom összeér – ott az idő szikrázni kezd! S csodák történnek.

Figyeljünk!

Mint Bartimeus.

Még koldus, még vak. Még kezében az alamizsnatá-nyér. De figyel... Túlfigyel önmagán és vágyakozik. Vágyakozik és figyel – hátha!

Hátha éppen arra jár!

Figyeljünk túl koldus sorsunkon; túl önmagunkon. E sorokon át is... Mert erre jár. És egyetlen alkalom – olykor az utolsó lehetőség...

2.

Kiáltozva...

Mk 10,47

Meglepő ereje van a vágyakozásnak és a feszült figyelemnek. Szinte vonzó vákuumot, vonzó úrt támaszt – önmaga és vágyakozásának tárgya között. A feszülten figyelő vágyakozás szinte beszívja azt, ami után vágyik.

Egy lelkész társam mondta el, sápadtan és döbbenően:

– Két nappal ezelőtt járt nálam egy halálosan szomorú asszony. Ezekkel a szavakkal búcsúzott:

– Tiszteletes úr, egy vágyam van csak: meghalni!

Tőlem autóbusszal ment el. Másnap hallom, kiesett az autóbusból és szörnyethalt! – Te – kérdezte – lehetséges ez? Lehet valami összefüggés a vágya és az események között?

Azt kellett mondanom: Igen, lehetséges. – Ám nemcsak a halált tudja vonzani a feszülten figyelő vágyakozás, hanem az életet is. A teljes, a más életet.

Bartimeus élete minden szomszágával vágyott arra, hogy találkozzék Jézussal.

Egyszer csak zajt hall. Mintha nagyobb tömeg közelednék. Több ember hangja kavarog a város felől. Sok láb dobbanása, ruhasuhogás közeleg. Mind közelebb és közelebb ér a lárma. Már néhány szót is kihall belőle. Mit is kiabál-

nak? Mintha egy nevet hallana! Jól hallja?! Lehetséges volna!? Nem téved?!

– Jézus...! Jézus...! Jézus...!

Talán egy gyermekhang kiáltotta vagy egy asszony sóhajtott el. De az ő érzékeny füle azt is felfogja: Názáreti! A Názáreti!

Talán csak saját szíve verődik vágyaihoz és belülről hallja: – Dávid Fia, Dávid Fia... Jézus.

A tömeg egyre közeledik. Bartimeus térdei remegnek. Foga összekoccan. Vak szeme gödrén sárrá válik a por, mert könnye szivárog. Vagy mi az?!

Kezéből kihull az alamizsnatányér. Pedig sokaság közeledik és jól lehet aratni ilyenkor. Napokig ki se kellene jönnie talán.

De nem hajol le, hogy kitapogassa, merre gurult régi élete hű kísérője, mindennapi kenyeré gyűjtögetője, holnapjának és jövőjének biztosítója – az alamizsnatányér.

Neki most nem alamizsna kell! Nem az kell, ami eddig volt. Neki világosság kell! Új élet kell! Olyan élet, ami nem koldusélet.

Nem jobb élet kell neki, hanem MÁS élet!

Mintha ismeretlen erő hajtaná, fölpattan. Nem ismer saját hangjára, úgy kiált, kiáltozik. Hangja végigharsan Jerikó pálmái között. Talán még a falak is megremegnek tőle, mint egykor Józsué kürtjétől:

– Dávid Fia, Jézus, könyörülj rajtam!

Jó volna, ha egészen fölfoghatnánk a kettő közötti különbséget! Ha egyszer egészen elhinnénk, hogy nem az a

bajunk, hogy kevés az élet alamizsnája, amit kapunk; kevés szeretetet, kevés megértést, kevéske örömet – mert ha többet kapnánk, akkor sem változna meg jelentősen az életünk.

Nem többre, hanem MÁS-ra van szükségünk.

Olyanok vagyunk, mint azok a rabok, akik a világ ezerféle börtönében, vastag falak és sűrű rácsok mögött azon panaszkodnak, hogy híg a leves, kevés a kenyér, kemény a fekhely és durvák az örök... Meg kellene ennek változni!

Pedig tulajdonképpen csak egyetlenegy valamire volna szükségünk: kikerülni a börtönből! Ki a szabadba. Az hozna igazi változást. Ahol a kevés kenyér is elég. Ahol a híg levesnek is jobb az íze. Ahol még a földön is lehet jól aludni, mert: MÁS!!! Nem több, hanem egészen – más!

Valóban, a Nagy Börtönőrt meg lehet vesztegetni. A Kísértőt! A szívemért valamivel több kenyeret ad. Valamivel több kedvezményt az eszemért. Becsületemért kissé magasabb polc a jutalom. Csillogóbb név ára – a lelkem. Még egy kis dugott élvezetet is ad, *de csak a börtönön belül*, az ő birodalmán és hatalmán belül. Mert ha többet nyújt – ő is többet kap, de a rab csak rab marad. A vak csak vak marad! A boldogtalan – boldogtalan, és a koldus – csak koldus!

Ezért nem vette föl Bartimeus koldustányérkáját, amikor elgurult. Ezért nem azt kiáltotta, hogy „Édes uraságok, adjatok alamizsnát, több kenyérre, jobb ruhára – Isten nevében!”

Ő nem Isten nevében koldult, hanem magát az Istent kérte, mert neki az élő Istenre volt szüksége! Ezért kiáltot-

ta annak a nevét, Aki nagyobb a Kisértőnél, a Nagy Börtönőrnél, Aki az egyetlen nagyobb nála – Jézusét! Akiről azt profétálták a proféták, hogy azért jön majd, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsa, a foglyoknak, a Nagy Börtönőr foglyainak szabadulást hirdessen, a vakok szemeit megnyissa és szabadon bocsássa a lesújtottakat! Szabadon!

Szabadon a koldus rongyoktól, szabadon ettől a helytől: az árokparttól, ahol minden jöttmentnek hajbókolni kell alamizsnáért! Szabadon a börtönből: a régi életből. Aki azért jött, hogy hirdesse az Úr kedves esztendejét... És ez a kedves esztendő *most* van! MOST. Most van! Mert *most* megy erre!

Dávid Fia, Jézus, könyörülj rajtam!

Ezt kiáltotta Bartimeus. Nem is kiáltotta, hanem a pontos fordítás szerint kiáltozta! Jól értsük: kiáltozta és *nem* nyöszörögte.

Mert nyöszörögni olykor nyöszörögünk mi is. Be jó volna Istenem, ha meg lehetne szabadulni, de nem lehet. Pedig de jó volna, de jó! De hát... ítéletünk, úgy látszik, életfogytiglan szól. Mit lehet itt tenni? Nem sokat, legfeljebb kissé több kenyérkét, valamivel több kedvezményt vagy könnyebbítést lehet kicsikarni még. Ám ára van. Mindennek nagyon fekete ára van! De mást nem lehet, csak kicsivel többet!

Ilyen a nyöszörgésünk háttere, tartalma, mert olyanok vagyunk, mint a városi kislány, aki először lát erdőt és éneklő madarat és így kiált fel: „Szegény madár, nincs is kalitkája!” – Kalitka nélkül, a börtön és őre nélkül *már* – és

még – nem ismerjük az életet. Legfeljebb valami halvány sejtéssel, hogy talán, mintha volna valami másféle élet is és ilyenkor fölnyöszörögünk: Istenem, édes Istenem, de jó volna az a másféle élet – de én már nem tudok kitörni a börtönből... S ugyan ki az, aki innen ki tudna vinni?!

Lám, ez a másik különbség. Bartimeus *hitte*, hogy lehet. S ebben a hitben van a „hangkülönbség”. Ez a „titka” annak, hogy Bartimeus nem nyöszörög, hanem kiáltozik. Mert *hitte*, hogy aki jön, az a Messiás. Ezért is nevezi Dávid Fiának (ez volt a Messiás akkori neve). Hitte, hogy ha a Messiás, a Megváltó akarja: megkönyörülhet rajta. Ezért kiáltozik így: *Könyörülj rajtam*. Hitt benne. Hitte, hogy lehet, ki lehet menekülni a börtönből. A régi életből. Hitte, hogy van Valaki, Aki nagyobb és erősebb a lehetetlennél s a Nagy Börtönőrnél: Dávid Fia, Jézus!

Hisszük-e azt, amit „hiszünk”? Hisszük-e, hogy az, Aki most is jelen van, valóban az, Akinek mondogatjuk, nevezzük Őt? Valóban Ő az, Akinek énekeljük, sőt akinek vallottuk, ha éppen kérdeztek felőle. Hiszen közel 2000 év minden bizonyága csak erősíthet abban, hogy jobban hihessük azt, amit Bartimeus már annyira hitt, hogy nem alamizsnát kér, hanem más életet!

Pedig sokkal kevesebbet hallott Róla, mint bármelyikünk! Mégis hitt benne és ebben a hitben kockára tette másnapi kenyerét. Egyetlen biztosítékát – erre az életre.

– Hisszük-e, amit „hiszünk”?

De az *akkor* volt, gondoljuk magunkban, amikor itt járt a földön, csodákat tett s ezt látni is lehetett!

Két evezred óta szüntelenül történik a rabok kiszabadítása a Rabtartó börtönéből. A koldus-életformából. A vakságból. Kétezer év óta szüntelenül *csak nő a csoda!* És ez nagyobb csoda a csodánál.

De a mi csodánk is csak úgy történt, mint Bartimeusé, hogy kiáltoztunk – a mélyből. Az árokpartról. Kolduséletünkből, mint Bartimeus. Az ő kiáltását jelző görög szó pedig azt jelenti: hollók károgása, a fuldokló kiáltása, artikulátlan kiáltás.

Valahogy bizony így kiáltozunk, szinte artikulátlanul, károgva és fuldokolva régi életünkből, úgy, mint egykor Bartimeus:

– Dávid Fia, Jézus, könyörülj rajtunk! – Azért kiáltottunk, mert tudtuk, hogy az Ő utolsó szava a kereszten nem *nyöszörgés volt*, hanem *diadalkiáltás*: „Elvégeztetett” – érettünk, helyettünk.

Ezért kiáltottunk és nem nyöszörögtünk reménytelenül, mert Lelkével akkor is arra járt – életünk árokpartja mentén.

Most is kiálthatunk hittel és reménységgel – mert míg ezt olvassuk, erre jár, mert itt van. Dávid Fia, Jézus, könyörülj rajtam!

3.

Lepisszegve...

Mk 10,48

Tehát, mert Bartimeus hitt a Messiásban, nem nyöszörög, hanem kiáltozik:

– Dávid Fia, Jézus, könyörülj rajtam!

„Többen is rászóltak, hogy hallgasson”. Ez várható volt. Szüntelenül várható, mert lepisszegik azt, aki hangosabban viselkedik Jézus körül, mint „szokás” és „illő”. Elkészülhet erre mindenki!

Lepisszegik: mert a „koldus” maradjon koldus! A koldusnak az a dolga, hogy kolduljon és alamizsnáért könyörögjön, nem pedig az, hogy hangoskodjék. (Nem mérgelődünk még hangoskodó kolduson?!) Ha valaki koldus, akkor legyen olyan, amilyennek egy koldusnak lennie kell! Mert nem szeretjük a „meglepetéseket”.

Kínos dolog, ha valaki egyszerre csak mást csinál, mint amit jogosan elvárhatna tőle „a tisztességes társadalom” és a „szokás”. Mert kényelmetlen dolog véleményt változtatni, amikor már régen megvan a véleményünk: emberről, Istenről, királyról s a koldusról egyaránt. És ha megvan a véleményünk a koldusról, az úgy viselkedjék, mint egy koldus. A vak, mint a vakhoz illik.

Mit zajong az ott? Szóljatok neki! Micsoda „koldustalan” viselkedés ez!?

Ugyan kik lehettek azok, akik rászóltak? Jézus ellenségei vagy Jézus követői?

Úgy érzem, mindkét tábor egyaránt. De hogyan? Jézus ellenségei azért támadhatták, mert azzal, hogy Bartimeus Dávid Fiának kiáltozta Jézust: *túlságosan dicsérte*. Követői azért pisszeghetik, mert véleményük szerint Bartimeus *túlságosan zavarhatja* Jézust.

Jézus ellenségei úgy látják, hogy ez a buta, vak koldus nem annak mondja Jézust, akinek ők: József fiának, ácssegédnek! Jézus követői úgy vélik, hogy ez a koldus nem annak tiszteli a Messiást, Akinek ők tartják, Aki most megy át-venni földi hatalmát – s íme, egy senki kiabálásával zavarja.

Az egyik tábor számára Bartimeus kiabálása nem volt elég „koldusan közömbös”, a másik tábor számára nem lehetett bevett módon sem vallásos, sem jó modorú. Ellenségei talán ezzel rontottak rá: Ne dicsérd! – Követői ezzel: Ne zavard!

A hitetlenek: Ne dicsérd, te bolond, nem Messiás ez, csak ember! A vallásosak: Ne zavard te bolond, nem akárki ember fia ez, hanem a Messiás!

Mert így van ez, nem másként. Aki régi élete börtönéből, a Rabtartó rabságából Jézushoz, a Krisztushoz kiált, az két oldalról hallhatja: te bolond! Azt két oldalról pisszegik le: Hallgass! És jó, ha tudjuk, minden hallgass azt jelenti: *ránk* hallgass!

Ne izgulj, ne kiabálj! Nem jó neked így? Elfogadott, tisztességes koldus vagy! Mit akarsz még? Nem becsültünk meg eddig? S most egyszerre... templomozni kezdesz, Bibliát olvasni, megtérésről fecsegni! Jézus: az Jézus! Nagy próféta volt a maga korában! De, hol vagyunk már attól! Hogy Jézus Isten Fia, Megváltó? Ugyan! Jobb, ha hallgatsz, mert eddig közénk tartoztál, ha az árok szélén is... de vigyázz! Eddig még kaptál egy kis jó szót, előmenetelt, barátságot, alamizsnát, ezt-azt, és ha okos vagy, kicsivel többet is kaphatsz, de egyet megmondunk: ne hangoskodj itt nekünk, ne kiabálj! Viselkedj tisztességesen, ahogy egy „jólnevelt” koldushoz illik, aki igyekszik inkább több alamizsnát kérni – aztán majd meglátjuk!

Így van?

Ám van ennél rosszabb leintés is. Meglepőbb lepisszegés, ami ellen még nehezebb védekezni! Mert ezt is megkapod:

„Ne bolondulj meg te Bartimeus, mit kiabálsz? Mit zavarogsz Jézus körül?! Miért nem viselkedsz tisztességesen: mint mi, akik már régebben ismerjük, mint te, hiszen körülötte vagyunk! Jobban tudjuk nálad, ki Ő, te itt csak modortalankodsz és illetlenkedsz! Hát azt hiszed, hogy lehet csak úgy első személyben beszélni Vele? Hogy »könyörülj rajtam«! S még hozzá hangosan kiabálni! Még ilyet?! Akkor mire való a pap? Nem azért, hogy ő imádkozzék – helyettünk is? Szépen, többes számban! Te meg itt a templomban hangosan egyesszám első személyben nyugtalankodsz, hogy Jézusom, Krisztusom, így meg úgy,

könyörülj rajtam?! Mi lesz így az Anyaszentegyházunkból?! A régi szép vallásos szokásokból, a rendből, ha nem elég neked a nagypéntek és a karácsony?

Jobb, ha hallgatsz! Ne szektáskodj nekünk. Mit gondolsz, ki az a Jézus Krisztus neked! Van annak más dolga, mint minden koldussal törődni! Nagyobb Valaki az – mi csak tudjuk!

Ne zavarogj, te bolond, mit ráncigálsz le az égből az Istent! Égbe való az, nem neked való!”

Megkapták ezt már jó néhányan közülünk is. És még hallhatják sokan! Ha nagy nyomorúságunkban fölismerjük, hogy Megváltóra van szükségünk, Aki Isten – bolondok leszünk. Ha rádöbbenünk, hogy olyan Megváltóra van szükségünk, Akit meg is ismerhetünk, Akit követhetünk, Aki ember is volt: akkor is bolondok leszünk! Mert ha ember: nem lehet Istennek dicsérni; ha Isten, nem lehet emberként zavarni. Ám legfőképpen nem lehet kiabálni, zajt csapni, csak hallgatni lehet vagy illedelmesen vallásoskodni.

De ő, Bartimeus, a vízbefúlók módjára *annál jobban kiáltott*: Dávid Fia, Jézus könyörülj rajtam!

Bartimeus döntött és mindent „kockára tett”: Jézus ellenségeinek és Jézus követőinek jóindulatát egyaránt. Mindenkiel szembefordult. Szembefordult saját sorsával is. Vállalta, hogy holnap már rézfillért se dobhatnak tányérkájába, hogy ott fordul fel elhagyatva az árokszélén. Mindennek és mindenkinek hátat fordított, amikor Jézus felé fordult – és még jobban kiáltozott!

Ebben a történetben sokan csak a történet végén vesznek észre a csodát: a gyógyításban, pedig ez már a csoda vége. *A csoda itt kezdődik el* azáltal, hogy Bartimeus egyre jobban kiáltozik, mert itt robban ki megtartó hite és ezért kiáltozza túl Jézus ellenségeinek táborát és a követők püsszegését! És a kétféle, „kétszínű” püsszegés ellenére mégis fölhasznált Bartimeus kiáltása: Dávid Fia, könyörülj rajtam! – Nem lehet elnyomni! Nem lehet leinteni! És ez a csoda kezdete!

Mi lesz a csoda kezdete a mi életünkben? Ha innen is, onnan is lepüsszegnek és bolondnak tartanak – de mi mégis tovább mondjuk, sírjuk, kiáltjuk: Dávid Fia, könyörülj rajtunk! Mert tudjuk, hogy *Annak kiáltunk*, Akit nem csak lepüsszegtek, de arcul is vertek; Akit leköpdöstek, Akit megkorbácsoltak és keresztre feszítettek értünk – *Annak kiáltunk*, Aki mégis így kiáltott „*Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek*” (Lk 23,34). – Így indul el majd a csoda, ami új életünk kezdetévé lesz.

De addig – addig még nehéz idők várhatnak ránk. Nehéz percek, napok vagy hónapok. Bartimeus is várt néhány nehéz, nagyon nehéz percet! Akkor, amikor látták a püsszegők, hogy hiába a „jóakarató” intelem s ezért mint bolondot magára hagyták. Rövid időre magunkra maradhatunk! Nem csaphatok be senkit! Jól értsük meg: rövid időre magunkra maradhatunk, ha mégis tovább kiáltozunk, ha tovább mondogatjuk: Dávid Fia, könyörülj rajtam! Ha tovább kiáltjuk – hátat fordítva hitetlenkedőknek és vallásoskodóknak egyaránt.

Emberi életünk egyik legfélelmetesebb „rövid ideje” az, amikor hittel már kilépünk régi életünkből, egészen hátunk megett hagyva azt, minden hidat fölégetve a visszavonulásra – de még nem léptünk be az ajtón. Szinte még lebegünk koldus módra, vakon, a régi és új között, de már kitárt karral, háttal a réginek és arccal – az új felé.

Arccal az új felé, de még nem benne!

Emberi életünk másik félelmes „rövid ideje” az, amikor kilépünk a testi életből a halál felé. Még egy kicsit élünk, még dobban a szív, még elmosódottan látunk néhány arcot, egy-egy töredék szó még fülünket éri... még egy lélegzetvétel... Aztán már nem itt, de még nem ott vagyunk! Milyen kegyelem, hogy akkor is rövid ideig tart mind a kettő, ha a naptár vagy az óra mást mutat.

Amikor régi életünkből az újba lépünk, *új arcok között* Ő vár ránk! És megtudjuk: nem mi haltunk meg, hanem a halál! Hogy régi életünkből átkerültünk az újba, amit hitel vártunk, fölkészültünk rá, és így diadalmasan lépünk át – a testi életünkből a halálon át – az örök életbe.

4.

Nem hiába...

Mk 10.49

Bartimeus tovább kiáltozik, mert minden idegszálával érzi, hogy ez az *egyetlen* alkalom, ami az *utolsó* is lehet. És Jézus megáll!

Istennek egyszülött Fia megáll a jerikói úton, éppen úgy, mint a példázatban az irgalmas samaritánus – megáll, hogy segítsen. Mert Ő nemcsak beszél, hanem cselekszik is. Dávidnak Fia, a Messiás megáll a kereszt felé vezető úton, bár már látja a körülötte tolongó ellenségei arcán és a lökdösődő hatalomsóvárok szemében, hogy mi vár rá.

Jézus, a Krisztus mégis megáll, pedig a világmindenség legnagyobb feladatát végzi. Embermilliók bűnét kell elintéznie, föloldania, s ezen az úton szenvedés, leköpetés, arculverés, ezer megaláztatás s mindezekén túl a kereszt vár rá, a sziklasír az Arimáthiai kertjében, a pokolra való alászállás – és mégis megáll. Megáll, *mert egy vak koldus hívja*.

Lehetséges az – kérdezte egy okoskodó férfi –, hogy a világmindenség Ura... észreveszi a hangját is? Lehetséges, hogy velem valami történhet?

Riadozunk és hitetlenkedünk. Bartimeus kiáltott és Jézus megállt, pedig csak egy útszéli vak koldus hívja. Igen, lehetséges! Mert Jézus nem olyan, mint mi, akiknek a szá-

ja tele van az ember megbecsüléséről szóló szép szavakkal, de azonnal töméntelen dolgunk akad, ha meg kellene állnunk, egy másik emberért, akinek ránk van szüksége. Rohan az élet, rohanni kell nekünk is.

Ezért hihetetlen, hogy Jézus törődik velünk, mert azt hisszük, olyan, mint mi, s eszünkbe se jut, hogy nekünk kellene olyannak lenni, mint Ő, Aki nem sok szót ejtett az ún. emberi méltóságról és értékről, de halálra törődött bűneinkért.

Ő nem kérte „életünket és vérünket”, mint Mária Terézia (a világtörténelem sokféle Mária Teréziája kéri azóta is), hanem Ő adta életét és vérét értünk. Mert számára minden Bartimeus-féle – kincs. Érző, dobogó, vágyó emberi élet, mert Ő többre becsül bennünket, mint mi önmagunkat és egymást.

Több, mint százötven évvel ezelőtt rabszolga-kereskedők fogságába került egy kis néger fiú. Gazdája később elcserélte egy rossz lóért. De a ló gazdája megbánta a cserét, visszakérte a lovat és visszaadta a kis fekete embert. Akkor a dühös gazda egy üveg rumért és egy csomag dohányért adta tovább. Portugál hajóra került, innen mentették meg. S ebből a fiúból – aki csak egy üveg rumot és egy pakli dohányt ért a mi szemünkben – lett Isten országában Growther Sámuel, a híres néger püspök, akit az ő Ura annyira értékelt, hogy mártírhalálra méltatta Nyugat-Afrikában. Ez a különbség Jézus emberértékelése és a miénk között.

Ezért lehetséges, hogy az Úr kihallja remegő hangunkat százmillió más hang közül, ha kiáltunk Hozzá. Mert Ő az, Aki „*Megrepedt nádszálat nem tör el és füstölgő mécsest nem olt ki*” (Mt 12.20a). Mert Ő valóban az Emberfia.

Jézus megállt és ezt mondta: „*Hívjátok ide!*” – Hívja a vak koldust koldusvackából, ahonnan kivágyott, de ahonnan mégis nehéz kimozdulni. Bartimeus is csak kiáltott, de nem mozdult, míg nem hívja Jézus – emberek által hívja.

Kik hívták Bartimeust? Azok, akik pár perccel ezelőtt még lepisszegették. Hitetlenek és vallásoskodók. És most mégis hívják. Miért?

Emlékszünk rá, mit mondott az Ige a rövid időről? Csak rövid ideig maradunk egyedül. Mert az emberek csak addig hagynak magunkra, míg eredménytelen az életünk. Ha látják, hogy mindennek ellenére is eredményes – új arccal fogadnak. A régi arcok – új arccal mosolyognak ránk.

Assisi Szent Ferencet egy ideig mindenki bolondnak tartotta. És mindenki elfordult tőle. Ám amikor látták, hogy az Isten mégis meghallgatta és csodák történtek körülötte – felé fordultak és szentté avatták.

Jézust előbb keresztre vertük, aztán leborultunk – új arccal – magunk ácsolta kereszttje előtt, s bitóját szent jelként imádjuk.

Egy parasztfiú kitűnő érettségivel teológus lett. Szülei igen haragudtak rá. Barátai kicsúfolták és sokan elfordultak tőle. Egy ideig. Egy rövid ideig. Aztán valamiképpen csak meglátták, megéreztek mögötte azt, Aki egyedüllété-

ben is vele volt. Aki valóban elhívta szolgájának, és ma már mindenki tiszteli és szereti ezt a papot.

Ez az a rövid idő, amit ki kell bírunk, míg megtudják, észreveszik, hogy valóban Ő hívott s meglátják rajtunk kezenyomát. Mert nekünk ellenállhatnak, de Neki nem.

És odahívták a vakot e szavakkal: „*Bízzál, Bartimeus! Kelj fel! Hív téged!*” Ő hívja, Akire vágyott. Akit annyira várt. Akihez nemhiába kiáltott! Mert nincs hiábavaló kiáltás. Akkor sem, ha az kolduskiáltás! Akkor sem, ha még nem is látjuk azt, akihez kiáltunk, mert még csukva a szemünk. De nincs hiábavaló kiáltás – az árokszéléről sem!

Egy hite miatt gyakran megcsipkedett és kifigurázott gyógyszerész mondta el egy „kegyességén” derülő társaságnak élete élményét, hogyan „bolondult” meg:

– Fiatal és Istennel bizony nem sokat törődő gyógyszerészsegéd voltam még s egy kis faluban praktizáltam. Főnököm nem nagyon szeretett éjjeli ügyeletet tartani s ez rendszerint rám hárult. Alig volt éjjel, hogy föl ne csengettek volna, hiszen az egész környéken mi voltunk az egyetlen gyógyszerész-tár.

Egyik éjjel – már harmadszor keltem fel, kimerülten, idegesen, ingerülten – amikor kinyitottam az ajtót, egy copfos kis parasztlányka állt előttem, recepttel a kezében. Majd hozzá vágtam a kulcsot.

– A jó Isten áldja meg patikus bácsi, ne haragudjék, nagyon beteg az édesanyám... – hebegte a gyerek.

Anyástól és jóistenestül a pokolba kívántam, míg mérgeesen és álmosan elkészítettem az orvosságot. A kislány

fizetett és „Isten fizesse meg”-gel eltűnt. Eltettem a pénzt s a receptet is el akartam tenni, már félig betoltam a fiókot, amikor véletlenül ismét a recept egyik sorára néztem. Egy pillanat alatt kifutott az álom s a méreg belőlem, de még a vér is a szívemből. Mint a bolond rohantam az ajtóhoz a kislány után, mert sokszoros adagot adtam az egyik alapanyagból, ami ilyen mennyiségben már méreg! Aki ezt az orvosságot beveszi, reggelre halott lehet.

Kiabáltam... Kislány... kislány!, de nem jött vissza senki. Arcomat ellepte a verejték, térdeim remegtek. Betámolyogtam a hátsó kishálóba, ahol szunnyadni szoktam. Le akartam ülni a díványra, de lábam fölmondta a szolgálatot és térdre estem. Kezem akaratlanul összekulcsolódott és imádkozni kezdtem ahhoz, Akihez gyermekkorom óta nem imádkoztam, Akivel az a kis copfos megáldott és Akivel meg akart fizettetni. Már nem tudom, mit imádkoztam, csak kiáltoztam: Hát áldj meg és fizess, ha tudsz, Isten, ha vagy az Égben! – Valami efféléket mondtam. Vagy csak én hallottam kishálómban csendjében?

Nem tudnám megmondani, meddig tartott ez. Ha rövid ideig is, ezer esztendő volt. Akkor belehasított a csöndbe ismét a csengő. Magam sem tudom, hogy álltam fel, hogy nyitottam ajtót. A kiszűrődő lámpa fényében ott állt a kis copfos, sírástól maszatos arccal. Ő kint, én bent. Néztünk egymásra. Én nem tudtam szólni. Ólmos zsibbadtság kúszott rám. Tán már meg is halt az anyja. Akkor a kis copfos sírva, hebegve megszólalt:

– Patikus bácsi, ne haragudjon rám, nincs több pénzem... részeg emberektől megijedtem... elejtettem az üveget... és eltörött.

Igy „bolondultam meg” hívóvé.

Nem hiába! Ha nem is mindig az a válasza Istennek, amit mi várunk Tőle, hiábavaló kiáltás nincsen. Mert nem hiába kiáltott az egyszülött Fiú Atyjához – értünk annyi fájdalmas kiáltással, és esedezik értünk szüntelenül a Lélek kibeszélhetetlen fohászkodással.

5.

Meztelenül...

Mk 10,50

Bartimeusnak csak egyetlen rövid alkalmat készített Isten. Egyetlen találkozást Jézussal; de Bartimeus ezt megragadta, hogy hátat fordítson koldus és rab életének.

„Az pedig ledobta felsőruháját, felugrott és odament Jézushoz”.

El tudjuk képzelni ezt a szívszorító jelenetet, amikor egy vak koldus ledobja egyetlen ruhadarabját, egyetlen földi kincsét, ami a keleti ember számára téli, nyári öltöny, éjjeli takaró, védelem tűző nap és hideg éjjel ellen? Ezt dobja le Bartimeus és szinte meztelenül, talán csak tenyérszőnyegével, hogy semmi se akadályozza felugrását és odamenését, a vakok bizonytalan-biztos járásával odamegy Jézushoz.

Félek, hogy mi még mindig, szorongva, némán, kiáltás nélkül ülnénk – „felsőruhánkba” gubancolódva. Ha „ugranánk”, mindig rálépnénk, ha szólnánk, szánkig érne. Ha nyújtjuk a kezünket, ráfonódik és lehúzó; ha sírnánk, elszorítja torkunkat, ha indulnánk, bokánkra tekerődik, mint egy kígyó. Milyen furcsa „felső”-ruhánk van! Vajon ki szötte? Ki szötte ilyen nehéznek? Ilyen tartósnak? Ilyen élőnek? Ilyen rettenetesnek?

Nem mondom ki a nevét, hiszen jól ismert „cég” – de ha megnevezzük, még jobban begubancolódnunk „felsőruhánkba”. Úgyis tudjuk, ki szötte! Mindnyájunk öröktől fogva való „udvari szövője és szabója”. Az, aki az első embert és az első asszonyt fölöltöztette!

És milyen változatos a kollekciója!

A mi ruhánk furcsa szerepek szövedékéből való. Egész nap – szerepet játszunk. Munkahelyünkön a jó és törekvő dolgozó szerepét. Ismerőseink között a kedves ember szerepét. Otthon a tisztalelkű és melegszívű házustárs és szülő szerepét; kicsik előtt a nagyemberét, nagyok előtt a kicsiét. Okos előtt a figyelmes hallgatóét, buták előtt a nagyokosét. Szüleink előtt a hálás engedelmes gyermekét... És nem merjük ezt a szövedéket ledobni, hogy felugorjunk és elinduljunk. Mert akkor mi marad alatta? Csak egy kis ágyékkötő, türelmetlenségből és érzékenységből összecsomózva. Vagy még annyi sem? Csak egy csontváz? A halálos semmi? De nem éppen ebből akar kihamozni és meggyógyítani Ő, Akinek a megváltás nem szerep volt, hanem valóban véres valóság?

A mi felsőruhánknak minden szála *pótanyag*. Szeretetünk – csak érzelgősség. Türelmünk – önfegyelem. Békességünk – lefojtottság. Jóságunk – nemtörődomség. Kitarásunk csak keménynyakúság. Istenfélelmünk – félelem. Kegyességünk csak szokás. És félünk felugrani, megszólalni, mert szétszakad az egész, és kibuggyan alóla meztelenségünk és mindenki megtudja: mi van a sok pótanyag mögött...

Pedig már régen tudják. Jézus is tudja, éppen azért hív – más szeretne adni helyette. Nem gondoljuk, hogy le kellene dobnunk a régit?

És sötét a mi ruhánk! Fekete szálból való. Csupa jaj és baj. Jaj, mi lesz? Mi jön már megint? Jaj, miért múlt el a múlt? Jaj, merre kószál a párom? Lesz-e egyszer párom? Jaj, a gyermekem! Lesz-e egyszer gyermekem? Jaj, mit egyek, ha ez elfogy? Miben járjak, ha ez is elszakad? Jaj, mit akar ez az ember megint? Miért nézett úgy rám? Miért nem nézett ma rám? Jaj, be félek! Jaj, jaj!

Micsoda kámzsás ruha! Beborítja a fejet, arcot. Vonásainkat. Nincs ujj. Nincs nyílása. Lélegezni sem lehet benne! Alig kapunk levegőt! Még a szívünk dobbanása is kihagy, olyan nehéz. S éjjel még nehezebb, mert éjjel se lehet levetni.

Pedig magától lemállana, ha felugranánk, foszlani kezdené rólunk. Csak felugrani nehéz. Nehéz, de *lehet!* Ha Ő hív!

Hát a többiekét miből szötte ilyen szűknek a Sötét Szövögető? Miből szötte ilyen zsebtelennek? Ilyen tapadónak? Ilyen rövid ujjúnak, hogy csak befelé, maguk felé tudják hajlítani a karjukat? Milyen szűk! Nem szorítja őket? Kell, hogy szorítsa, hiszen már csak egy szó jön ki a szájukon, csak két betű csupán: *Én... én, én. Én* mondtam, ugye? Nekem mindig igazam van, mert én megkövetelem magamnak; mert velem nem lehet így bánni, mert én nem tűrök el senkitől semmit... Én ugyan nem törődöm vele, mert én fütyülök rá; mert én majd elintézem alaposan...

Mi történne, ha nagy nehezen kibújnának belőle, ledobnák és felugranának odamennének éntelenül, meztelenül...

Az, ami Pállal történt. Ő így írja: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” (Gal 2,20). Micsoda új szöveg! Milyen fényes, elszakíthatatlan! Valódi menyeei szabás. Nekünk nem tetszik? Nekünk valóban jobb a régi? Az a tapadó, zsebtelen, rövid ujjú, nyakra fonódó? Mindenki fanyalog, ha meglát benne! Mi nem látjuk ezt? Nem érezzük? Ő hív és vár, úgy, mint Bartimeust.

Miből készíthette a „Szabónk” ezt a szőrös, rőt színű, izzasztó, rideg bőrruhát? Nem Kain eldobott köntöséből?

Ugye ezért nem merünk megszólalni, még imádkozni sem, mert félünk, ha kinyitjuk ajkunkat, sikoltoznunk kell: „Gyűlölöm! Gyűlölöm! Rettenetes, de meg tudnám ölni.”

Vagy nem azért hallgatunk némán Isten előtt, mert félünk, hogy mélyről, egészen mélyről feltör belőlünk a kiáltás: „Nem bírom! Neki van! Nekem nincs! Neki szabad! Nekem nem! Ő tudja, én nem. Ő mehet, én nem. Nem bírom, nem bírom!”

Inkább sikoltozzunk, de ne hallgassunk! Kiáltozzunk, de Neki. Felé, Aki hív! Jól tudja Ő, mit rejteget a szívünk. Hadd jöjjön ki belőlünk, akkor már ott vagyunk Előtte. Előtte, Akinél senkit nem gyűlöltek jobban és Akinél senki nem volt szegényebb és magányosabb. Ő vár, mert mondani szeretne valamit nekünk.

De lám – mi azért nem mozdulunk, amikor Jézus hív, mert azt gondoljuk, hogy ez a hívás nem nekünk szól. Ne

nézzünk körül, nekünk is szól! Mindenféle öltözet attól az egy „cégtől” való, attól a Paradicsombelitől – amelyik elnémít, akkor, amikor Jézus hív!

Be sokáig ültem én nyugodtan a bő, papi palástom alatt, s amikor elhangzott Jézus hívása, mindig azt hittem: másnak szól. Nekem csak nem szólhat, hiszen én hívogató vagyok... De egyszer le kellett nekem is dobnom a felsőruhámat s palásttalanul ott kellett dideregnem előtte... Áldott legyen, hogy hívott és meghallhattam a hívást!

De hogyan is mondja az Ige? „Az pedig ledobta felsőruháját, felugrott és odament Jézushoz”.

Bartimeus ott imbolyog már Jézus előtt. Még vakon, nyomorultul, majdnem meztelenül, de Jézus előtt!

Be jó volna, ha Bartimeus tudnánk lenni! – fájdul belénk a vágyakozás.

Mi az akadálya? Semmi. Csak egyvalaki: *mi magunk*, mert mi mindig emberekre nézünk, a püsszegőkre. Szégyelljük meztelenségünket mások előtt, pedig úgyis tudja mindenki, mi van a felsőruhánk alatt. Mi az akadálya hát? Sajnáljuk a ruhánkat?! Inkább hiszünk a „Szabónknak”, aki ránk adta, és aki így csitít: ne dobjuk le, hozzánk tartozik az már; elveszítjük az egyéniségünk, az életünk alapját, irányát, szabadságát! – Inkább a „Szabóra” hallgatunk, aki a vérszínű ruhánkat szabta ránk, mint Jézusra, Aki hív?

Bartimeus tudta, hogy ha ezt az alkalmat elmulasztja... – menthetetlenül vak koldus marad és végül ott bukhat fel

az árokszáron. Ezért nem törődik a pisszegőkkel, jó- és rosszakarókkal. És nem törődik a felsőruhájával sem.

Ez Bartimeus titka. Nem törődik semmivel és senkivel, csak Jézussal, mert hiszi, hogy az, Aki hívja: a Messiás, Aki meggyógyíthatja vak és koldus életét.

Tudja, hogy azon, ami miatt most elindul Jézus felé, Jézuson kívül nem segíthet senki.

Ezért indul Felé.

Ha Jézusra nézünk, ha már halljuk a hangját és hiszünk Benne, mint Bartimeus, lehetetlen, hogy meg ne induljunk mi is.

Hiszen egyszer mi is ledobhatnánk a felsőruháinkat, hogy felugorván odamenjünk *Hozzá*, ruhátlanul.

Ha Őrá nézünk, a lehetetlen is lehetséges! Még a tenger is úttá válik, mint Péter lába alatt, míg Őrá tekintett!

Ha Őrá nézünk, szinte magától mállik le rólunk a felsőruhánk, a levehetetlen, a ránk szótt... és odamehetünk Jézushoz... Aki ránk vár!

Bízzunk! Ne féljünk! Hív minket.

Ránk néz! Ő öröktől fogva lát.

Nézzünk Őrá a még vak szemünkkel, hogy megnyissa és örökké láthassuk Őt. Ne várassuk a Mestert!

Induljunk el most, imádkozva...

6.

Az úton...

Mk 10,51-52

Amikor Bartimeus felsőruháját ledobva felugrott és odament Jézushoz, Jézus megkérdezte tőle:

„Mit kívánsz, mit tegyek veled? A vak ezt mondta: Mester, azt, hogy lássak!”

Milyen rövid egyszerű kérdés! Milyen rövid, egyszerű felelet! Rövidebb már nem is lehetne.

Így csak az kérdez, akinek hatalma van. Így csak az válaszol, akinek hite van.

Akinek hatalma van, az ma is ilyen röviden kérdezi azt, aki hisz benne: – Mit kívánsz, mit tegyek veled? Bartimeus pontosan meg tudta mondani, mi kell neki: „hogyan lássak”. Sőt az eredeti szöveg szerint így is fordítható a kérése: „hogyan föltekinthessek”.

Jézus kérdez, nem volna jó választ adni? Reménykedő hittel: Mester, hogy végre már ne szerepet játsszak, hanem éljek! Mester, vedd el életpótlékaimat és add az életet!

– Mester – hogy ne azt lássam, ami nincs, hanem amit adsz!

– Mester, gyógyítsd meg önző éneket!

– Mester, hogy ne gyűlöljek és ne kívánjam a másét szüntelen!

– Mester, csitítsd le a vérem!

– Mester, hogy lássak!

Ő kérdez. Ezért ne kerülgessük, mondjuk ki, valljuk be, hogy igen, olykor indulatosak szoktunk lenni. A lényegét mondjuk!

Ne lamentáljunk másról: a férjemmel van baj... A fiam nem engedelmeskedik, a főnököm... Jézus *minket* kérdezett...

Ne kanyargassunk hosszú, szép mondatokat! Bartimeus egy szót mondott csupán, de azt nem maga elé sütögte, hanem kiáltotta... Azt az egyet mondjuk! Nyomórúsgós életünk beteg közepét, amiből minden baj kiindul, ahonnan minden fájás kisugárzik, azt az egyet, mint az orvosnál, odamutatva: Itt fáj, doktor úr!

Ha egy szorosan összedrótozott gyújtósköteggel nem boldogulunk, mit csinálunk? Kiütjük a közepét, és egyszerre széthull az egész. A bajok közepét tartsuk *Elé*. Ne a szálkákat a felületen: Mester, a vérem, az énem, a félelmeim! Mester, a gondjaim, a hazugságaim, a nagyravágásom! Mester, a „jóságom”! Életünk *beteg közepét* tartsuk oda, azt, ahol a baj van. És kérjük, amit Bartimeus kért: *Mester, hogy lássak!* Mert valóban erre van először szükségünk, hogy lássunk.

Ő látja! Odanéz most is – életünk beteg közepébe. Csak nem tudjuk követni tekintetét, előbb látnunk kell. Mert nézni ugyan nézünk, de legtöbbször nem látunk.

Úgy viselkedünk, mint a tömött villamoson, behunyjuk a szemünket, hogy ne kelljen helyünket átadni, mert nézni sem tudjuk, hogy ennyien állnak.

Mi hát életünk beteg közepe? Ha valóban tudni szeretnénk, akkor kérjük: Uram, hogy lássak! Hogy „fölnézzek”. Talán rémülten nagyot nézünk... de odafordulunk, oda, hogy meggyógyítson.

Jézus ekkor így szólt hozzá: „Menj el, hited megtartott téged”. *Az pedig nyomban látni kezdett...*

Egy huszonkét éves vak leányról hallottam, hogy amikor szerencsésen megoperálta az orvos és végre levehette a lány szeméről a kötést, az lassan hozzászokott a fényhez s már kimehetett a kórházból – orvosa sétálni vitte. Séta közben a lány mind szomorúbb lett. Végül sírva fakadt.

– Miért sír? – kérdezte meglepetten az orvos.

– Mert mindent szebbnek képzeltem el – mondta a síró lány.

Ugyan milyen elképzelése lehetett Bartimeusnak a külvilágról? Mit álmodhatott a fényről, a városról, Jerikó pálmaligeteiről és a liliomokról, amelyeknek illatát annyi éven át beszívta? Vagy hogyan képzelhette el jötevői arcát, akiknek lépéseit már régen ismerte?

Elképzelhető lett volna, hogy szeme gyógyulása után sírva fakad, mint az a leány, mert ő is szebbnek képzelte el a világot. Vagy az is, hogy visszafut régi helyére és megsimogatja azt a követ, amelyen annyi éven át üldögélt s föl-szedvén elgurult alamizsnatányérját, messze elhajítja s nézi, miként repül be a gaz és a virágok közé. Vagy: átöleli az

árnyékot adó pálmafa derekát és fölnéz a zizegő levelekre, hogy végre meglássa, hogyan zizegnek azok a levelek.

Milyen emberi, milyen természetes lett volna, ha befut a városba, hogy megcsodálja annak színes forgatagát, fehér falú házait! S egyik-másik embert lépteiről felismerve, megszólította volna: „Ugye, te vagy az, aki minden reggel egy garast adtál? Megismersz? Én vagyok Bartimeus, a Timeus fia, az árokpartról, most már látlak!...”

És nem ezt ajánlotta neki a Mester is? Hiszen Ő mondta! „Menj el...” Bartimeus, menj az utadon... Én is megyek az én utamon. Eredj el Bartimeus, mert nem jó neked arra jönnöd, amerre az én utam vezet!

Aki még nem nézett bele abba a szempárba, hiába talál-gatja a folytatást. Aki pedig nemcsak énekelt az Ő „szelíd szeméről”, hanem belenézett – az akkor is folytatni tudná az Igét, ha sosem olvasta volna Bartimeus történetét:

„És követte Őt az úton”.

Egyszer egy gazdag ifjúnak azt mondta Jézus „...Jöjj, és kövess engem” (Mk 10,21b). És ez búsan ugyan, de hátat fordított Jézusnak. Ennek a koldusnak azt mondja Jézus: eredj el, és az nem megy el, hanem követi az úton... Nem valami vidám kirándulásra. Nem egy biztos, nyugdíjas hivatal elnyerésére. A keresztfelé vezető úton követi Jézust. De Jézust követi.

Az ÉLETERET követi.

Itt tulajdonképpen véget is ér a történet. Ez a szívbe markoló, befejezetlen szimfónia... Találgatni szabad: lehet, elkísérte egészen a keresztféle Jézust.

Hogy éppen Bartimeus neve maradt ránk, pedig Jézus több vaknak nyitotta meg a szemét, arra is mutat, hogy az első gyülekezetben Bartimeus ismert személyiség lehetett, mint Jézus gyógyultja és követője. Így elképzelhető az is, hogy Bartimeus ott volt, valahol a keresztféle közelében.

Lehet, hogy ott értette meg, mibe került Jézusnak, hogy ő lát. Láthatja jótevője szenvedését. Lehet, hogy míg Jézus egyre homályosuló tekintetét kereste, míg azt a szempárt megtörni látta, azt a szempárt, amitől nem tudott elszakadni, fölsajdulhatott valami benne: Ez az ára az én szememnek! Talán fölvillanhatott benne a gyakran halott és idézett mondás: „Szemet szemért”.

De az is lehet, hogy csak akkor értette meg igazán, mi is történt vele, amikor élete másik nehéz, „rövid ideje” elkezdődött. Amikor éppen úgy ki kellett lépnie testi életéből, ahogy kilépett egyszer kolduséletéből az árokparton. Bartimeus már tudta, hogy az ő szemét Dávid Fia, Jézus nyitotta meg, mert túl a halálon is ugyanazt látja, mint ama Jerikói úton: új, egészen új, ragyogó arcokat és mögöttük ismét csak ezt a szempárt – Jézusét –, amelytől egyszer nem tudott és most már nem is kell többé elszakadnia.

De ha nem fejezzük be ezt a szívet szorítóan szép történetet, ha nem is keresünk új akkordokat ehhez a befejezetlen szimfóniához – akkor is elég nekünk ennyi, amit a Lélek mond Márk által:

„... és követte Őt az úton”.

Könyvtárra való olvashatunk a hitről, a hit misztériumáról, a hit értelméről, a hit erejéről, a győzelmes és dia-

dalmas élet titkáról – akkor sem tudhatunk meg többet, mit jelent hinni, győzelmesen és diadalmasan élni, mint ebből az egy sorból.

....és követte Őt az úton”, nyitott, föltekintő szemmel. Ami ezen az úton történik majd vele, az lesz új, hívő életünk története; Isten Szentlelke nem sablon szerint végzi munkáját, szolgálatát. Bartimeus szeme úgy nyílt meg, ahogy hallottuk.

Lehet, amikor belenézünk Jézus szemébe, észre kell vennünk, hogy az a szelíd szempár lassan túlnéz rajtunk s ha követjük tekintetét, összeszorul a szívünk, mert megnyitott szemmel talán meglátjuk, hogy magányos és szomorú. Meglátjuk, hogy száz sebből vérzik.

És talán észrevevessük, hogy ingyencseléddé lett mellünk az, akinek egyszer csillagokat hoztunk volna le az égről. Vagy meglátjuk, hogy már csak kenyérkereső gép a férjünk. Pénzautomata.

Amikor belenézünk Jézus szemébe és követjük tekintetét, meglátjuk az édesanyánkat és észrevevessük, hogy megöregedett, megfáradt, elkopott – s eddig mit is kapott tőlünk: Mama, már megint nincs kész... Mama, hányszor megmondtam, hogy...

Lehet, hogy meglátjuk a gyermekeinket s elszorul a szívünk, mert rádöbbenünk, hogy nem is ismerjük őket. Nem tudjuk, mi lakik bennük.

Lehet, hogy akinek sose adott az Isten gyermeket, észreveszi, mennyi gyermek van a gyülekezetben. Sőt van gyülekezet is, vagy egy halhatatlan édesanya, az Anya-

szentegyház, aki már olyan régen várja szolgálatunkat és szeretetünket. Lehet, hogy észrevevessük megnyílt szemünkkel a „szegény embert” a gyülekezetben és nem tudjuk többé nézni, hogy rongyos és éhes.

Egyszóval, Isten Szentlelke nem sablon szerint végzi gyógyításait.

Ha Őt követjük, szolgálni fogunk – ahogy Ő elszolgált az életét, *Vele együtt szolgálunk...*

Hogy mi minden történhet még velünk ezen az úton? Fontos? Hiszen mi rossz történhet velünk – szemünk Őt látja örökké és ezért másként lát már itt a földön és másként látja a halált is!

Egyszer útfélen ülő vak kiáltozók voltunk ugyan, de nem hiába kiáltoztunk, Jézus megállt és mi hozzá mehetünk. Akkor megnyitotta szemünket és most követjük az úton nyitott szemmel, hittel, örömmel, örökkön-örökké...